

APEN KOOI

Toetsen betekent volgens De Dikke van Dale dat je meet wat iemand kan of weet. Momenteel is het nogal een thema, veel leerkrachten spuwen hun gal over de afrekencultuur die gepaard gaat met het afnemen van objectieve toetsen. Veel van hen vinden het geen recht doen aan de ontwikkeling van kinderen, om nog maar te zwijgen over de kwaliteit van het onderwijs. Ook ik vind dat ik kinderen tekort doe wanneer ik hen toets met een 'plat instrument.' Ontwikkeling is dynamisch, dat moet de toets dan ook zijn. Vandaar dat ik geen proefwerken of overhoringen afneem bij mijn leerlingen, maar hen in de vorm van projecten en bijbehorende presentaties vraag naar wat zij weten en kunnen, zodat ze het me kunnen vertellen in hun eigen woorden en bijbehorende context. Een rekentoets zegt mij minder dan een diagnostisch gesprek, een verlengde instructie of het samen oplossen van een 'rijk rekenprobleem' waarbij de uitkomst voor ons allemaal nog onbekend is.

Ik vind van alles van toetsen, mijn collega's binnen en buiten school ook, de minister, de inspecteur, het bestuur: iedereen heeft er een mening over. Maar wat vinden de kinderen eigenlijk? Ik besloot het ze gewoon eens te vragen.

Wat is het eerste waar je aan denkt als ik het woorden 'toetsen' noem?

Lisa: "Als ik aan toetsen denk, denk ik alleen maar aan fouten maken. Ik ben altijd zo ongelooflijk zenuwachtig als ik een toets moet maken. Zelfs als de juf alleen nog maar zegt dat we binnenkort een toets hebben, kriebelt het al in mijn buik. Op mijn oude school zei de meester altijd dat het heel belangrijk is om geen fouten te maken. Maar dat is heel moeilijk, er zitten altijd vragen bij die ik niet ken."

Joeri: "Volgens mij is de toets vooral bedoeld voor de juf, zodat zij weet wat ze nog beter uit moet leggen. Het gaat namelijk altijd over dingen die we op school moeten leren. Dus als je het niet weet, dan komt dat denk ik omdat de juf het niet goed genoeg heeft uitgelegd."

Stef: "Ik vind het meestal wel leuk, want ik vind het niet zo moeilijk. En ik vind het ook fijn om te weten hoe goed ik iets kan. We krijgen hier eigenlijk nooit een punt. Dat zou ik toch wel fijn vinden, dan weet ik op wat voor niveau ik zo'n beetje zit voor als ik naar de brugklas ga."

Dat kan ik je best vertellen als je dat graag wilt weten. Ik geef nooit een punt omdat ik een punt niet altijd vind passen bij hoe hard je ergens voor hebt gewerkt. Is toetsen en punten geven nodig volgens jullie?

Lisa: "Ik vind het juist fijn, dat je geen onvoldoende krijgt als je heel goed je best hebt gedaan."

Anisha: "Eigenlijk vind ik het een beetje raar dat leraren een toets nodig hebben om te weten wat je kan. Ik bedoel, we werken toch elke dag samen? Tijdens een instructie weet jij toch wat ik wel en niet kan? En we bekijken ons werk altijd samen, jij ziet iedere dag hoe ik het doe, zo weet je toch ook waar ik nog mee moet oefenen?"

Fotografie: Bob Barten (www.bobfoto.nl)

Lisa: "Ja, dat is het stomme van een toets. Daar leer je niks van want tijdens een toets kun je niet oefenen. Als je dan een fout maakt, is het eigenlijk al te laat."

Stef: "Maak jij ook wel ooit een toets, om te kijken hoe goed jij kunt lesgeven?"

Die maak ik niet, maar ik word wel elke dag getoetst. Door jullie. Jullie vertellen mij elke dag hoe ik het doe. Misschien niet altijd met zoveel woorden maar aan jullie gedrag kan ik wel merken of ik het goede aan het doen ben.

Jasmijn: "Dat is ook als wij een projectpresentatie geven en als onze ouders dan komen kijken. Dan vind ik het heel belangrijk om het goed te doen en heb ik er ook heel veel zin in, omdat ik dan zelf bedacht heb hoe ik het ga presenteren. Ik kan aan de mensen die kijken dan zien hoe ik het gedaan heb. Dat is toch ook toetsen?"

Zeker, op die manier kunnen we allemaal zien en horen wat jij geleerd hebt.

Jasmijn: "Ja, en als je dan een foutje maakt, is dat helemaal niet zo erg omdat je elkaar dan kunt helpen. En met een toets moet je alles alleen doen en mag je in één keer niks meer vragen."

Lisa: "Ik ben bang dat als ik volgend jaar de cito eindtoets moet maken, dat ik het dan helemaal verpest en dat ik dan niet naar de school mag waar ik graag heen zou willen."

Joeri: "Dat bepaalt echt de toets niet alleen, daar heb je de juf toch voor? Zij kent jou toch heel goed?"

Esme: "Dan moet je wel een fijne juf hebben. Op mijn oude school had ik niet zo'n fijne. Ik vond de klok heel moeilijk en de juf vond dat echt raar omdat ik al in groep 5 zat. Dat heeft ze heel vaak gezegd

en ik voelde me onzeker. Toen ik tijdens de toets vragen kreeg over de klok, moest ik er bijna van huilen en kon ik ze niet maken. Nu kan ik de klok nog steeds niet zo goed en Ellen zei dat ik het beste een horloge kan dragen en dat ik dan met hulp van haar en de rest van de klas de klok vanzelf leer. Nu gaat het al veel beter."

Welke ervaringen hebben jullie nog meer?

Stef: "Ik heb een keer gehad dat iemand naast mij een scheet liet, terwijl we aan het toetsen waren. Toen moest ik de hele tijd lachen en ik kon me niet meer concentreren."

Joeri: "En ik was in groep 4 mijn potlood kwijt voor de toets begon, ik raakte helemaal in paniek. Toen ik een nieuwe kreeg, werd ik weer rustig en volgens mij heb ik de toets toen toch wel goed gemaakt."

Lisa: "Iedere keer als we een toets maken, zijn de andere kinderen eerder klaar dan ik. Ik wil dan ook klaar zijn, maar ik ben niet zo snel. Daarom moet ik hem altijd de volgende dag nog afmaken, terwijl de rest van de klas dan al wat anders mag doen."

Wat is jullie advies aan leraren?

Jasmijn: "Leraren moeten altijd goed naar kinderen kijken, niet alleen tijdens een toets. En dan daarna vooral kijken naar wat zij nog beter moeten uitleggen."

Lisa: "Ze moeten er gewoon niet zoveel op letten. Het is maar een toets..." ■

*Ellen Emonds en
leerlingen van groep 6/7A
Basisschool De Bonckert
ellenemonds@gmail.com*